

Antikoagölan Tedavide Karşılaşılın Sorunlar

Doç. Dr. Mehmet Uzunlulu

İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İç Hastalıkları Kliniği

En sık karşılaştığımız sorunlar

- Varfarin: Terapötik aralığa ulaşma
Doz aşımı
- Antikoagülan tedaviye bağlı kanama
- Kanama sonrası tekrar antikoagülan tedaviye başlama
- Cerrahi konsültasyonlar
- İleri yaş hastalarda antikoagülan tedavi

Varfarin kullanan hastalarda terapötik hedefe hangi sıklıkta ulaşıyoruz?

Varfarin alan hastalarda koagülasyon testlerinin terapötik aralıkta kalma zamanı (TTR)

Engin Erdemođlu, Mehmet Uzunlulu, Aytekin Oğuz,
Osman Köstek, Özge Telci Çaklılı

- 155 hasta, yaş: 68±12
- AF:%77.4, Protez kapak:%5.8, SVH:%13.5, DVT: %3.3
- En az 5 INR bakılmış
- **INR hedefine ulaşan hasta sıklığı: %51.7**
- **TTR ortalaması: %57.2**

Klinik çalışmalarda TTR değerleri

	RE-LY	ROCKET AF	ARISTOTLE
Time in Therapeutic Range (TTR)	% 64	%55	%62

Patel MR et al, NEJM 2011
Connolly SJ, et al. NEJM. 2009
Granger C et al, NEJM 2011

Varfarin ile etkileşen ilaçlar

Etkisini artıranlar

- Makrolid, penisilin, sefalosporin, kinolon
- Simvastatin, fluvastatin, fibratlar
- Asetaminofen, ASA, diklofenak,
- Lansoprazol, omeprazol, rantidin
- Amiodaron, propafenon
- L-Tiroksin
- Flukonazol, itrakonazol
- Fenitoin, valporat
- Fluksetin, sertralin

Etkisini azaltanlar

- Rifampin
- Metimazol, PTU
- Azotiyopürin, siklofosfamid
- Prednizon
- Karbamazepin
- Griseofulvin
- Haloperidol
- Vitamin C
- Vitamin K

Varfarin ile gıda etkileşimi

Etkisini Azaltanlar

- Lahana
- Ispanak
- Yeşil şalgam
- Şeker pancarı
- Brüksel lahanası
- Brokoli
- Marul
- Soğan
- Maydonoz

Etkisini Artıranlar

- Kırmızı biber
- Papatya
- Sarımsak
- Keten tohumu
- Zencefil
- Zerdeçal
- Yeşil çay
- Atkestanesi
- Kavak tomurcuğu

Varfarin direnci

Hedef INR için haftalık 75 mgr veya 15 mgr/gün
üzerinde varfarin dozuna ihtiyaç duyulması

Varfarin kullananlarda sıklık: %5

Varfarin doz değişimlerinin %50-60'ından sorumlu

CYP 2C9 (Sitokrom P450) polimorfizmi

- En sık görülen genotip homozigot *1/*1
- Genel kullanımda olan dozlar bu hastalar için uygundur.
- Günlük ortalama **warfarin dozu gereksinimi** *1/*1'e göre
  - *1/*2 ve *2/*2 genotipi → **%17 daha düşük**
  - *1/*3, *2/*3 ve *3/*3 genotipi → **%37 daha düşük**

VKORCI polimorfizm

(Vitamin K epoksid redüktaz kompleksi-1)

- **AA** genotipi olanlarda **düşük doz** warfarin (~3 mg/gün)
- **BB** genotipi olanlarda **yüksek doz** warfarin (~7 mg/gün)
- AB genotipi olanlarda ara doz warfarin gereksinimi

Kimlerde gen polimorfizmi bakılmalı?

- Varfarin dozu ile orantısız düşük veya yüksek INR değerleri
- Varfarin doz aşımı nedeniyle sık yatış yapılan
- Hedef INR değerine ulaşmak için haftalık 75 mgr (veya günlük 15 mgr) üzerinde varfarin kullanan olgular

Varfarin doz aşımı

Varfarin doz aşımı risk faktörleri

- Önerilen doz üzerinde ilaç kullanımı
- Etkileşen ilaç veya gıda kullanımı
- Genetik polimorfizm

- Malnütrisyon
- İshal
- Malabsorbsiyon
- KKY
- Hepatobiliyer hastalık
- Kanser
- Ateşli hastalıklar
- Hipertiroidizm

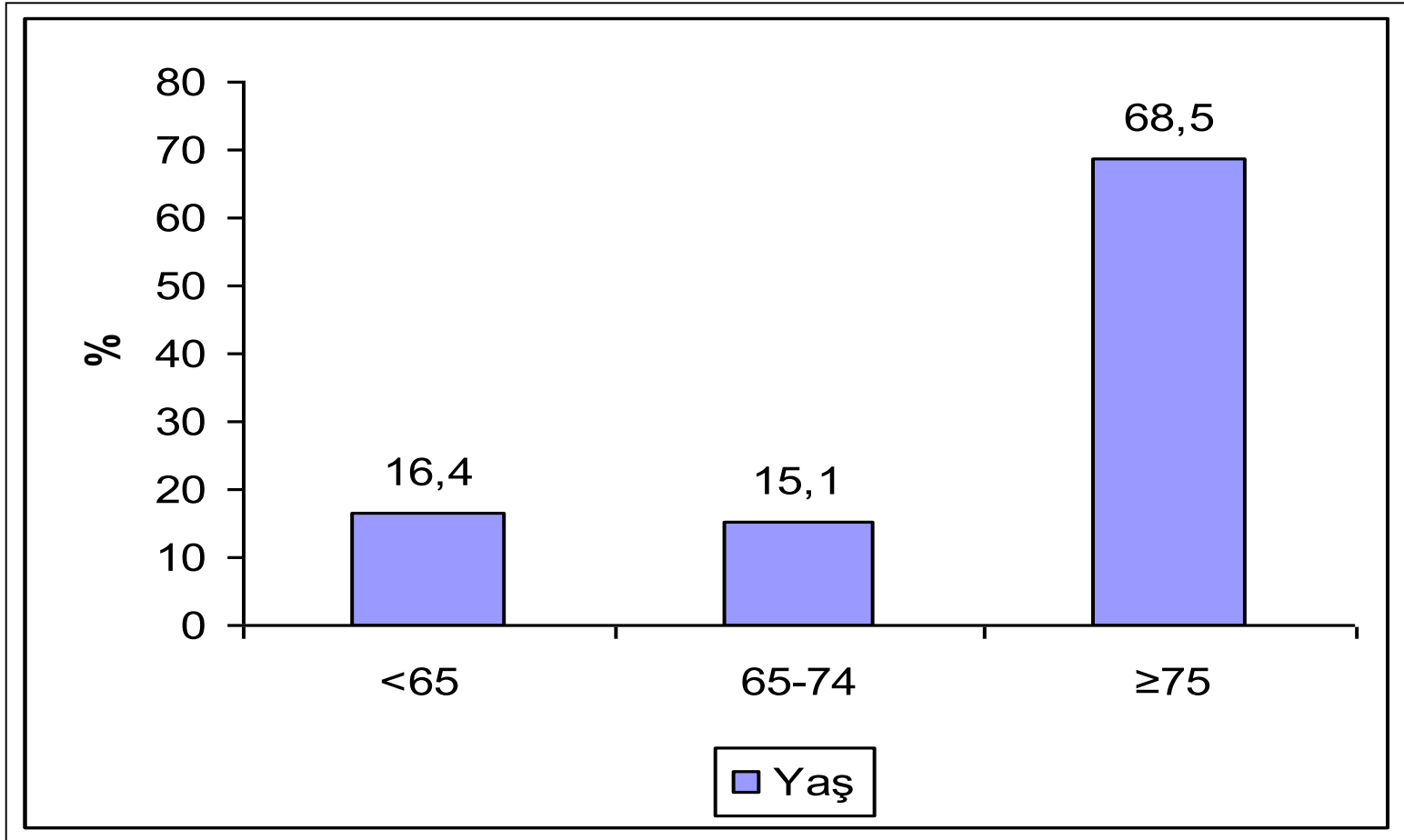
Varfarin doz aşımı nedeniyle yatan hastaların özellikleri

Alihan Oral, Mehmet Uzunlulu, Aytekin Oğuz, Semih Başçı

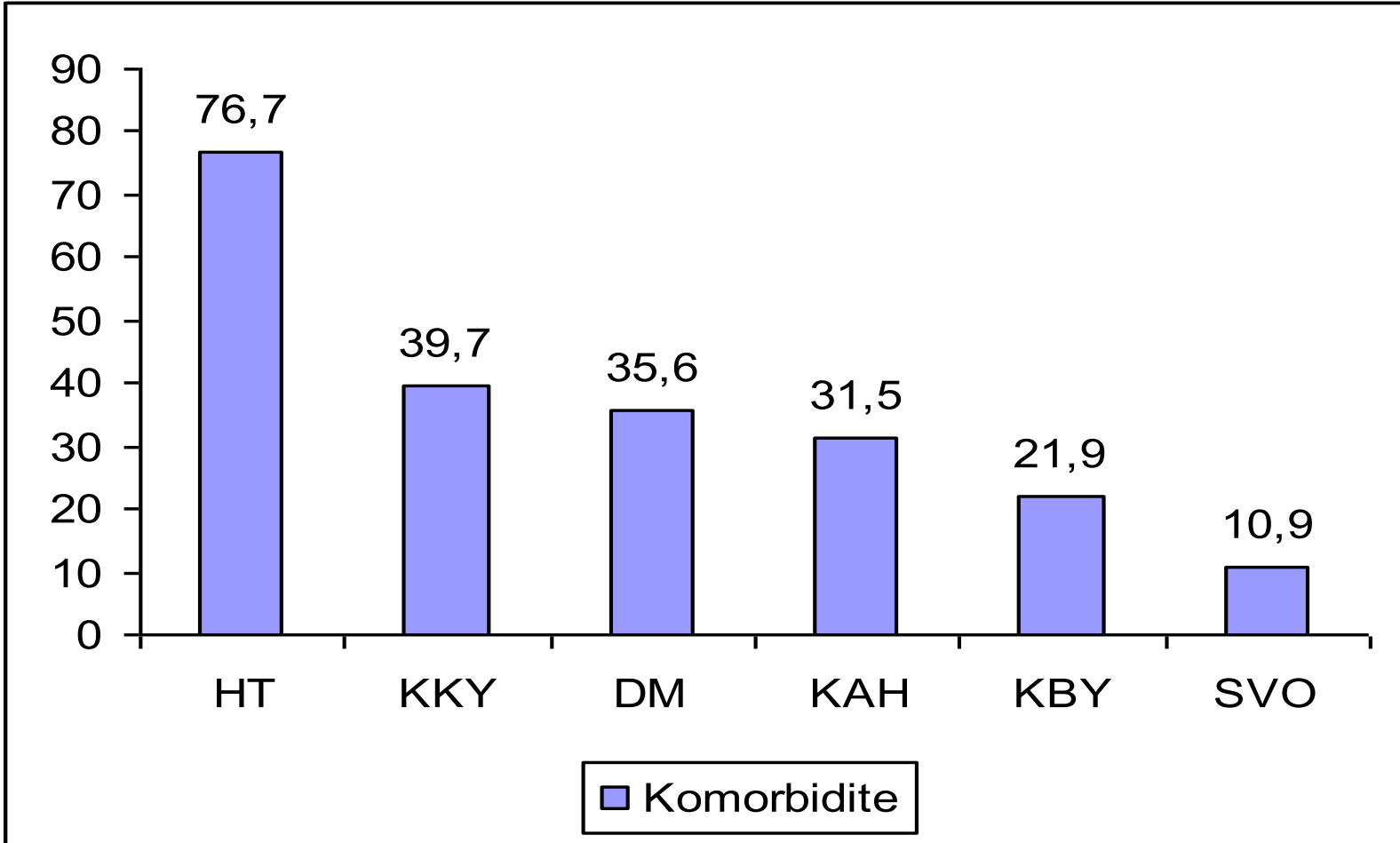
- **73 hasta (43 kadın, 30 erkek), ortalama yaş: 74,9**
- **Endikasyon: AF:%65.8, SVH:%13.7, Protez kapak:%20.5, DVT: %8.2**

- **Kumadin dozu: 4.1 mg/gün**
- **INR ortalaması: 7.23**
- **CHA2DS-VASC skoru: 2.85**
- **HASBLED skoru: 3.6**
- **Mortalite: %0**

10 hastadan 7'si ≥ 75 yaş

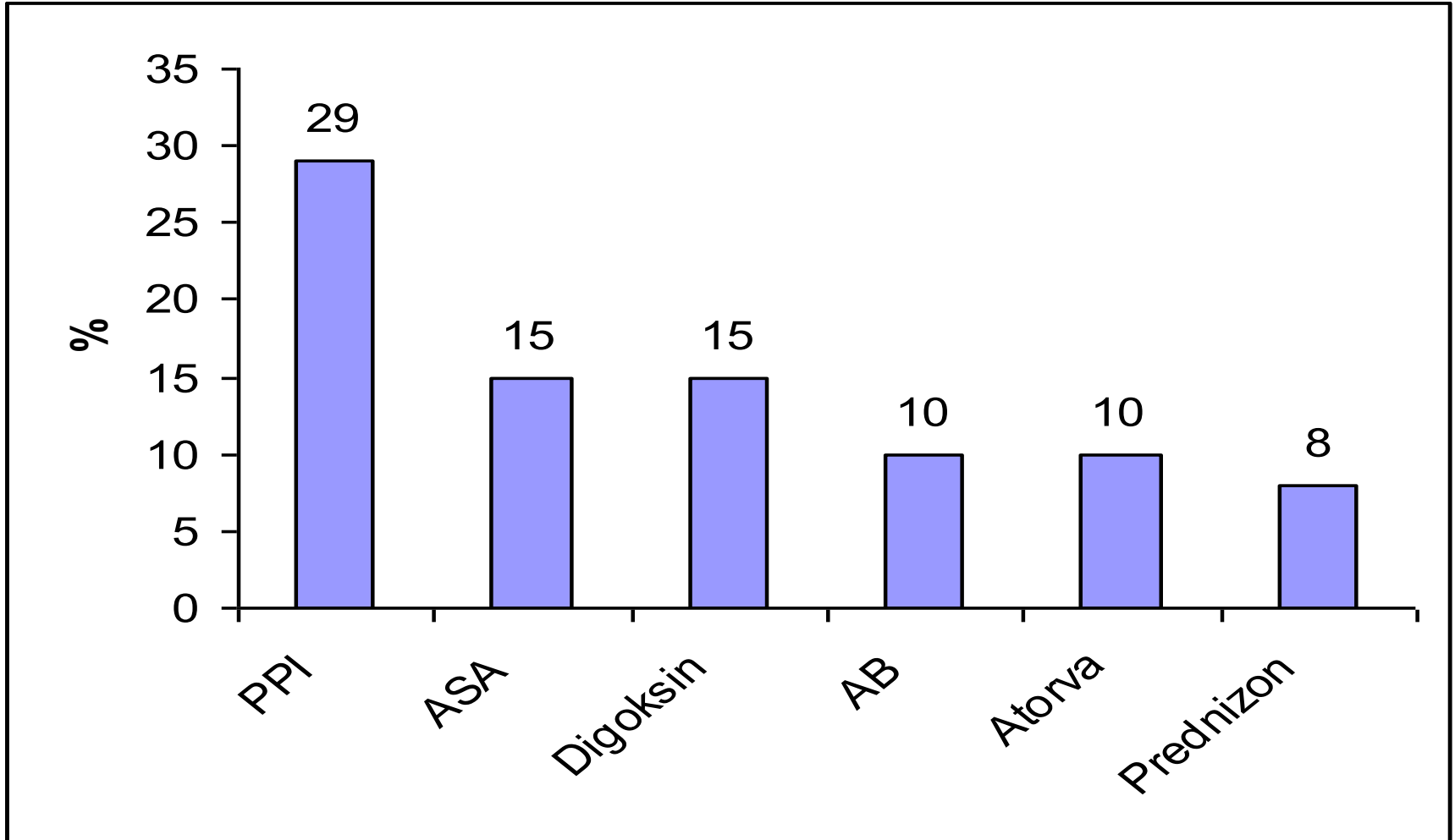

Komorbidite sıklığı yüksek

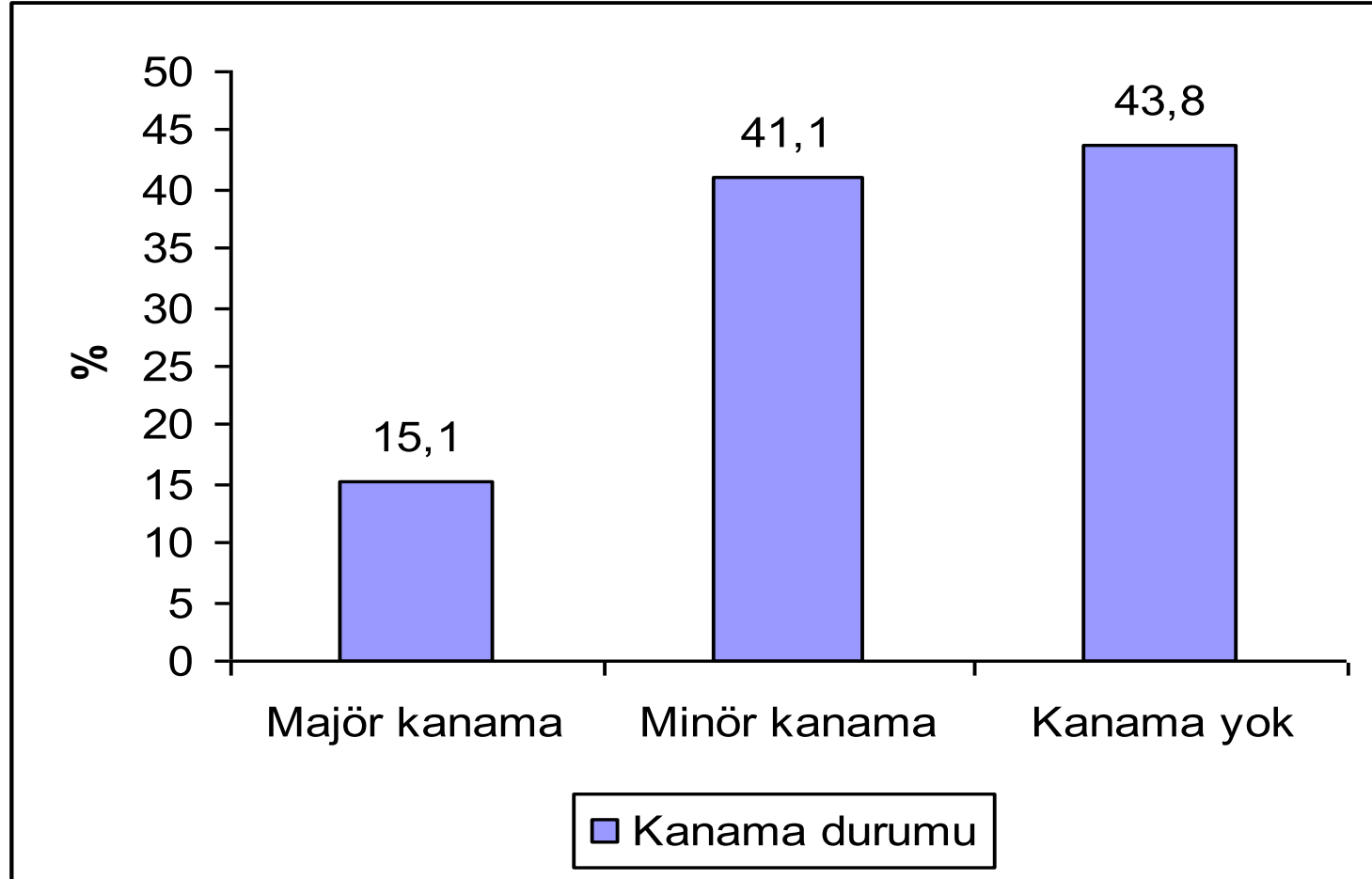

Varfarin ile etkileşen ilaç kullanımı

Kanama sıklığı

Çalışma sonuçları

- Kumadin doz aşımına bağlı mortalite yok
- Çoğunluğu 75 yaş ve üzeri
- Komorbidite sıklığı yüksek
- PPI, aspirin ve digoksin kullanımı fazla
- Majör kanama INR düzeyinden bağımsız

Antikoagölan kullanımına bağlı kanamaya yaklaşım

Kanama tanımlaması

- Majör kanama
  - ❖Ölümcül kanama
  - ❖Hayati öneme sahip kritik organ kanaması
  - ❖Hg>2 g düşüş veya >2 ü eritrosit veya kan transfüzyon ihtiyacı
- Minör kanama

OAK bağlı kanamalara yaklaşım-1

- **İlacın kesilmesi**
  - ❖ Son dozun ne zaman ve hangi dozda alındığı
  - ❖ İlacın yarılanma ömrü
- **Acil tarama testleri**
  - ❖ Hemogram, kreatinin
  - ❖ INR, TZ, PTZ, aPTZ, fibrinojen
- **İlaç düzeylerini gösteren testler**
  - ❖ ECT, dTT, Anti Xa aktivitesi

OAK bağlı kanamalara yaklaşıım-2

- ❖ Kanama odağının belirlenmesi
- ❖ Lokal hemostatik girişimler
- ❖ Hemodinamik stabilizasyon
- ❖ İlaç etkisinin ortadan kaldırılması
  - Antidot
  - Aktif kömür
  - Hemodiyaliz
  - Tek veya birden fazla faktör (TDP, PCC, FVIIa)

Varfarin doz aşımına yaklaşım

INR DEĞERİ	YAKLAŞIM
4.5-10 Kanama bulgusu yok	Kanama riski varsa K vitamini (oral 1 mg, i.v. 0.5 mg) 24-48 saat sonra INR kontrol
>10 Kanama bulgusu yok	K vitamini (oral 2.5-5 mg veya i.v. 0.5-1 mg) 24 saat sonra INR kontrol
Terapötik düzeyin ↑ Kanama bulgusu var	K vitamini i.v. 1-10 mg Majör kanamada TDP veya PCC 6 saatte bir INR kontrol

YOAK'lara bağlı minör veya majör kanama

Hemostaz normalleşme süresi	12-24 saat (dabigatranda 48 saate kadar uzayabilir)
Minör kanama	<ul style="list-style-type: none"> • Lokal hemostatik önlemler • Sıvı replasmanı • Gerekirse eritrosit/trombosit transfüzyonu • TDP (plazma genişletici olarak) • Hemodiyaliz (dabigatran) • Tranekzaminik asit veya desmopressin
Majör kanama	<ul style="list-style-type: none"> • Ek olarak; • PCC: 25 ü/kg • Aktive PCC: 50 IU/kg • Aktive FVIIa: 90 µg/kg

Antikoagölan tedaviye bağlı majör kanamalara genel yaklaşım

- Mortalite yüksek
- Terapötik aralıkta dahi oluşabilir (INR: 2.0-3.5)
- İlk yaklaşım antikoagölan stoplanması
- Hızlı ve sabit INR kontrolü ve bunun en az 72 saat sürdürülmesi
- Tedavi sonrası antikoagölasyon kararı için bireysel yaklaşım (risk-yarar)

Varfarine bağlı majör kanamada Vitamin K uygulaması

- **Yüksek doz:** 5-10 mg i.v. infüzyon (1mg/dk hızında)
- **Avantaj:**
  - Etki süresi uzun (12-24 saat)
- **Dezavantaj:**
  - **Etkisi yavaş, hızlı etkili ajanlarla kombine edilmeli**
  - Varfarin direnci
  - Anafilaksi

PCC: Majör kanamada TDP'ye tercih?

- **İçerik:** FII-VII-IX-X, protein C ve S, heparin
- **INR veya kiloya dayalı doz:** 1500-2000 İU (100 İÜ/dk) non-inferiyor
- **Avantaj:** Çok hızlı etkili (10 dakika) TDP'ya göre
- **Dezavantaj:**
  - ❖ **Kısa-geçici etkili, mutlaka VitK ile eş zamanlı kullanılmalı**
  - ❖ Her yerde bulunmuyor
  - ❖ Protrombotik
  - ❖ 3 faktör içerenlerde TDP veya FVII ile kombinasyon gerekliliği

TDP

- **Yüksek doz:** 4-8 ünite gerekebilir
- **Avantaj:**
  - Kolay ulaşılabilir, uzun dönem kullanım tecrübesi
  - Bütün koagülasyon faktörlerini içerir
  - Tromboz riski düşük
- **Dezavantaj:**
  - Geniş volümde verilmesi
  - Çözünme süresi uzun
  - Düzeltici etki yavaş ve kısa süreli

GIS kanamada antikoagülasyon

- **Protez kapak hastalarında**
  - Endoskopi ile kanama kontrolü
  - Yoğun PPI
  - Kanama kontrol altına alınınca DMAH veya SH
  - **4 gün sonra durum stabil → OAK**
- **Non-valvüler AF**
  - Endoskopi ile kanama kontrolü
  - **4 gün sonra durum stabil → OAK**

Oral antikoagölan alan hastalarda acil cerrahi girişime hazırlık

- **YOAK alan hasta:** Mümkünse son dozdan 12-24 saat sonrasına kadar beklemek
- **Varfarin kullanan hasta:** IV K vitamini ve gerekirse TDP ile $INR < 1,5$ yapılmaya çalışılır.

Eğer hayati tehdit nedeniyle cerrahi beklenmeden yapılmak zorundaysa, majör kanama riski göz önüne alınarak, gerekli tedbirlerle hasta operasyona alınır.

Elektif cerrahi girişime hazırlık

- **Majör cerrahi:**

- **Varfarin:** En az 5 gün önce kesilmeli (INR<1.5)

DMAH veya SH ile proflaksi

- **YOAK:** 2 gün önce kesilmeli

Dabigatran: GFR 50-80 mL/dk → 3 gün önce

GFR 30-50 mL/dk → 4 gün önce

- **Minör cerrahi:**

- **Varfarin:** 2-3 gün önce kesilmeli (INR<1.5)

Tromboz riskine göre DMAH veya SH ile proflaksi

- **YOAK:** 1 gün önce kesilmeli

Cerrahi sonrası antikoagülan tedaviye nasıl başlayacağız?

- **Kanama riski yüksek**
  - **DMAH başlanması:** postop 6-12 saat sonra
  - **48-72 saat sonra OAK geçilmesi**
- **Kanama riski düşük:**
  - **Varfarin:** 12-24 saat sonra
  - **YOAK:** 6-8 saat sonra

İleri yaş OAK için kontrendikasyon mu?

- Non-valvüler AF'nin ve
- Tromboembolik riskin en yüksek olduğu yaş grubu
- OAK bu grupta sınıf 1 endikasyon
- Tromboz ve kanama riski iyi değerlendirilmeli
- Düzeltilebilir risk faktörlerine yoğunlaşılmalı

MESAJLAR

- Varfarin alan hastalarda ilaç ve gıda etkileşimi
- Varfarin direncinde gen polimorfizmi
- Gereksiz yüksek doz vitamin K kullanımına dikkat
- Majör/ölümcül kanamalarda PCC
- Kanama için risk-yarar değerlendirmesi
- Yaşlılarda düzeltilebilir risk faktörlerine odaklanma

Teşekkürler